

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krome

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Čemu izdajamo »Občinsko Upravo«?

In čemu pišemo poučne članke?

Jako težko vprašanje, kaj ne?

Ampak če hočemo z ironijo odgovarjati sami, pravimo: za to, da naši župani, ki jim je list v prvi vrsti namenjen, — ga v resnici tudi naročajo, — ampak mesto da bi ga čitali in kar je še važnejše: se po navodilih in pouku tudi ravnali, — ga odlagajo na police, vtikajo za ogledala povečkrat neodprtega itd. — Seveda zopet niso vsi taki, ampak mnogo jih je pa le! — Le takrat, ko pričakuje eden ali drugi kakega pojasnila in odgovora, tičočega se osobito njega samega, takrat čita pazno dotični del.

Gotovo ne bomo prinašali smešnic, zabavnih uganjk, rebusov itd., ampak le nekaj, kar treba vedeti našim občinskim činovnikom.

Zato pa: čitajte, natančno čitajte članke, v katerih dobivate pouk, kako se mora uradovati, saj tega je pri mnogih občinskih uradih krvavo potreba. — Ne delajte tako, kot v nedavno minulem času neki župan na Dolenjskem, ki je bil tako brezbrizen, da ni niti odpiral došlih mu uradnih pisem, nikdar jih tudi ne reševal, ampak neodprte metal v omaro. —

Mi stremimo za tem, da pomoremo deželnemu odboru doseči ureditev občinskih uradov, da se ne bo moglo očitati, češ, Kranjska je v tem oziru tudi — zadnja na svetu! — Treba je nekaj ponosa in samozavesti.

Pravočasno sklepanje proračunov.

(Z (zirom na nov razpis c. kr. deželnega šolskega sveta.)

Pereča točka v občinskem gospodarstvu so občinski proračuni. — Prav veliko število župan-

stev je namreč še sedaj, ki ne gledajo na pravočasno sestavo in ugotovitev proračunov po občinskem odboru. Vsled tega se zavleče rešitev posebno v takih slučajih, ko je treba pritrditve deželnega odbora sporazumno z deželno vlado.

Seveda so občine na ta način lahko prav izdatno oškodovane posebno takrat, če imajo pobirati vžitninske doklade in pa samostojne naklade na pivo in žganje. Vzemimo, da sklene občinski odbor pobirati naklado na žganje n. pr. v seji mesca januarja ali februarja. Nato je treba sklep šele razglasiti in določiti 14dnevni prizivni rok. Na ta način dobi deželni odbor proračun proti koncu mesca februarja.

Sedaj pa je treba pritrditve deželne vlade; to se izvrši mesca marca, tako da je v stanu občina pobirati naklado šele od mesca aprila nadalje, izgubi pa vse naklade iz tega naslova za tri mesece, in to le vsled tega, ker se ni pravočasno sklenil proračun.

Dalje pa je v vsakem slučaju zakasnelosti tudi glede doklad na direktne davke otežkočeno delo davčnim uradom.

Neobhodno potrebno je torej, da se županstva ravnajo natančno po navodilih okrožnice deželnega odbora z dne 9. novembra 1908 št. 13.950, — in po določbah § 66 občinskega reda.

Ker pa so se večkrat čule pritožbe, da c. kr. okrajni šolski sveti ne pošiljajo pravočasno županstvom izkazov glede stvarnih šolskih potrebščin, naročil je c. kr. deželni šolski svet vsled intervencije deželnega odbora vsem podrejenim c. kr. okrajnim šolskim svetom z ukazom z dne 6. aprila t. l. št. 2167, da morajo naznaniti županstvom svote za stvarne šolske potrebščine vsako leto do konca oktobra. Sklicuje se pri tem c. kr. deželni šolski svet na enak razpis z dne 8. marca 1902 št. 842. Na podlagi tega no-

vega razpisa bodo morala c. kr. šolska oblastva tudi od krajnih šolskih svetov zahtevati pravočasno predložitev proračunov glede stvarnih šolskih potrebščin.

Županstvom bode pa s tem dana možnost — sestavljati in razpoložiti račune že početkom novembra, tako da bo o njih sklepal občinski odbor že takoj početkom decembra. Na ta način bo omogočeno pravočasno odobrenje doklad in naklad, in marsiktera občina bo za precejšen dohodek na boljšem.

Pričakovati je vsekakor, da se bodo županstva vendar enkrat otresla znane počasnosti, čestokrat tudi malomarnosti in vsaj one posle izvrševala s potrebno vestnostjo, ki jim jo nalaga dolžnost ravno glede občinskega gospodarstva. — S tem ukazom deželnega šolskega sveta je odzvet občinam zadnji izgovor glede prepoznega sklepanja o proračunih.

Slovenskim občinam — v posne-manje!

V drugi letošnji številki »Občinske Uprave« smo priobčili okrožnico deželnega odbora, v kateri se priporoča naročba na naš list. — Ogromna večina županstev je list res naročila; le malo županstev — bele vrane so — je žal iz političnih razlogov — zavrnilo list. Ne rečemo ničesar! List je strogo strokoven, ki se niti od daleč ne peča z dnevnimi vprašanji, razven v kolikor so v najtesnejši zvezi z avtonomno upravo. Celo pri poročilu o deželnem zboru smo se namenoma omejili le na kratek, uprav neznamen člančič.

Z ozirom na to dejstvo — upamo — da mora biti vsako strankarstvo izključeno. To je moralo na dan —, ker je potrebno! —

Čujmo pa, kaj piše županstvo zavedne notranjske občine K.:

Na okrožnico z dne 31. decembra 1909 št. 16327 v zadevi naročitve »Občinske Uprave«, nazonanja podpisano županstvo sledeče: Vže v začetku, ko je začela ta »Občinska Uprava« izhajati, sem podpisani svetoval, da naj bi jo občina naročila, ker to da je v prvi vrsti koristen in potreben list za župane in sploh za vse občinske zastopnike, a vzlic temu mojemu poduku ni hotel izreči občinski zastop, da naj bi se naročil ta potreben list iz občinske blagajne. Pri včerajšnji seji pa se je iznova vsa zadeva pojasnila in so priznali, da je to prav; za to pa naj se blagovoli ta list »Občinska Uprava« še v bodoče pošiljati naši občini; naročnino za omenjeni list bode podpisano županstvo vže svoječasno tje poslalo. Podpisani priznavam, da ima visoki deželni odbor povsem prav, ako skuša pri-

praviti županstva do večje izobraženosti, ker je to po večini za županstva neobhodno potrebno. Da je to resnično, si upam podpisani z mirnim srcem potrditi, ker sem imel že dovolj skušenj s sosednimi občinami; za to so mi pa skušnje jasno pokazale, da je ljudstvo v prvi vrsti potrebno pravega poduka in izobraženosti. To pa se bode dalo doseči le s pritiskom višjih oblasti. Vzemimo primer: če je v vasi kakšna razumna in razsodna oseba, ta lahko podučuje vse druge nevedne osebe in jih včasih obvaruje nepotrebnih stroškov in neprijetnih nadaljnih sitnosti; če pa ni take osebe, se to ne more zgoditi, in nasprotno more kmetsko ljudstvo trpeti včasih škodo, nepotrebnih prepir in sovraštvo med seboj. S teh razlogov je razvidno, da je potrebno, da visoki deželni odbor kot vrhovno oblastvo nad županstvi skrbi za to, da se županstva posebno po malih občinah potrebne izobrazbe nauče, da bi županstva potem podučevala nevedno ljudstvo, brez ozira na to, ali je ljudstvo iz dotične ali sosedne občine, ker le s tem bi se dalo odvrniti prepir in sovraštvo med ljudstvom, nasprotno pa pridobiti mir in prijaznost, katera naj bi potem vladala med ljudstvom na večne čase.

Za župana N. N.

* * *

To so prav pametne besede iz peresa priprostega občinskega zastopnika, ker spoznavamo iz njih, da je ljudstvo pouka željno, in da zlasti občinski funkcionarji streme po višji izobrazbi. Prav je imel Prešeren: »Vremena bodo Kranjcem se zjasnila!«

Varujte se sleparjev na sejmih!

Vedno poročajo časopisi o raznih sleparstvih na sejmih. Vrše se ponavadi tako, da eden izmed sleparjev (— vdeležena sta najmanj po dva —) izbere svojo žrtev in jo odvede pod pretvezo, da ima ali pa da ve za kako ceno živino, — na kak samotni kraj. Med tem se prvemu sleparju in določeni žrtvi pridruži drugi slepar, ki jame pripovedovati, da je izgubil denarnico, in da jo je gotovo našel eden izmed obeh: prvi slepar in njegova žrtev. — Presleparjeni kmetič ne sluti, da sta onadva oba sporazumljena. Opravičevati se začne, da on ni našel ničesar, pokaže svojo denarnico drugemu sleparju — namišljenemu izgubitelju, ki jo urno izprazni, med tem ko si uboga opeharjena žrtev sezuva čevlje in slači obleko, da dokaže svojo nedolžnost. — Seveda med tem zbežita oba sleparja. — Prosimo županstva, naj osobito prizdajanjnu živinskih potnih listov vedno opozarjajo ljudi, ki odhajajo na semnje, da bodo

oprezni proti vsaki količkaj sumljivi osebi, naj nikomur ne verjamejo, če ga ne poznajo in naj se od nikogar ne dajo zavesti v kak oddaljen kraj, posebno pa nikomur ne izročajo denarnic.

O bankah in bančni politiki.

Spisal Rudolf Šega.

Čudno se bo morda komu zdelo, kako pride banka v stik s politikom. Toda če si nekoliko ogledamo pojem »politika«, bomo kmalu spoznali, da je naziv bančna politika popolnoma upravičen. Pri politiki gre na eni strani za pravna vprašanja, za zgodovinsko nastale razmere, za pozitivno pravo — na drugi strani se pa zavzame gotovo stališče napram tem vprašanjem, obstoječi odnosi se kritikujejo, razmere se opazujejo — ne, kot so v resnici, temveč kakoršne bi morale po našem mnenju biti.

Bančna politika znači vse one naredbe, katerih se država in zakonodajne oblasti poslužujejo, da regulirajo bankovstvo, da ga uredi po principih, katere smatrajo za smotrene.

Že v prvem razvoju bank se pojavlja bančna politika, torej poskusi državne oblasti vplivati na banke ter jih smotreno urejati. Banke predvsem posredujejo plačila. In pri vedno bolj se razširjajočem denarnem gospodarstvu je skrb za plačilna sredstva skoraj povsod ena najvažnejših nalog države. Cele knjige naredb in zakonov, ki se tičejo bankovstva, iz druge polovice srednjega veka bi se lahko sestavile v Benetkah. S temi naredbami se hoče zjamčiti, da banke zanesljivo upravljajo zaupane jim blagajniške zaloge in da varno in redno izvršujejo naročena plačila. Začetki bančne politike jenjajo v laških, inozemskih in nemških trgovskih mestih s tem, da se mestna uprava sama polasti bankovstva in poizkuša ustanoviti mestne banke.

V popolnoma drug stadij pa pride bančna politika, ko se pojavi **bankovec**. Bankovec more kot plačilno sredstvo v najširših krogih nadomeščati kovani denar. Bankovce sprejemajo kot plačilo prav mnogokrat ljudje, ki ne morejo presojati, ali je banka, ki izdaja dotične bankovce, vredna zaupanja, in ki ne morejo vsled svoje odvisnosti zavračati nevarna in nepripravna plačilna sredstva. Bankovce izdajajo banke, ki imajo mogočen privaten interes, da spravijo kolikor mogoče mnogo bankovcev v promet, in ki imajo navadno mnogo klientele, ki naj jim v to svrhu pomaga. Ko se je kovanje denarja razvilo, ni bilo potreba posamezniku več posameznih kosov tih tati in preskušati njihovo čistino. Država je s

svojim pečatom izpričala, da imajo posamezni kos denarni polno vrednost in čistino.

Skoraj iz istih vzrokov, vsled katerih je država uredila kovani denar, mora država urediti tudi cirkulacijo bankovcev, kakor hitro postanejo ti splošno plačilno sredstvo.

Toda banke, ki izdajajo bankovce — imenujemo jih **bankovnice** (Noten- oder Zettel-banken) — so se polagoma razvile iz privatnih bank in sicer predvsem na Angleškem, Škotskem in v Združenih ameriških državah. Tam so se mogle razmeroma jako svobodno razvijati. Tem državam so sledile potem tudi države na evropskem kontinentu. Polagoma so si pa državne oblasti povsod vedno bolj prisvajale pravico urejati izdajanje bankovcev. Za ostale panoge bančnega poslovanja se v kulturnih državah navadno ne ustanavlja posebno nadzorstvo in sicer, ker menijo, da pri teh panogah interesentje sami lahko svoj interes zastopajo in branijo.

Toda evropske države nočejo s svojim bančnim zakonodajstvom varovati le bankovčnega upnika, temveč hočejo s tem, da ustanovljajo bankovnice in urejajo njih izdajanje bankovcev, zjamčiti izpolnjevanje vseh splošno-gospodarskih nalog, katere morajo ravno banke kar najbolj izpolnjevati. —

Te naloge so sledeče:

1. Skrbeti za to, da se plačilna sredstva hitro in lahko prilagode izpreminjajočim se gospodarskim potrebam. Z ozirom na to se mora imeti taka plačilna sredstva, ki temelje na kreditu in ki

a) se izdajajo in vporabljajo po rastočem in manjšajočem se prometu v večjem ali manjšem številu. Pomnožitev plačilnih sredstev se naj vrši — če so potrebe prometa upravičene — brez velikih denarnih stisk in kreditnih kriz. Če je pa večja potreba plačilnih sredstev posledica prenapetih in vsled tega za dalj časa nevzdržljivih zviševanj blagovnih cen in prevelike špekulacije in podjetnosti, tedaj mora biti ta pomnožitev plačilnih sredstev združena s težkočami.

b) morajo ta plačilna sredstva v velikih kreditnih krizah, ko hoče vsakdo svoje blagajniške zaloge kolikor mogoče zvečati, nadomeščati gotov denar v blagajnicah ter s tem pomirjevalno uplivati na razburjene duhove.

2. Morajo bankovnice skrbeti za zaloge kovanega denarja, s katerimi vedno lahko razpolagajo in katere se po potrebi rabi za plačila v inozemstvo ali v druge svrhe, ne da nastopijo velike denarne krize ali pa da se splošno suspendira plačevanje v gotovini t. j. s kovanim denarjem.

(Dalje prihodnjič.)

Vprašanja in odgovori.

102. Preč. župni urad Bl. obenem v č. g. F. K. v M. na enako vprašaje:

Vprašanje:

Ali potrebuje uradnik c. kr. verskega zaklada na B. ženitovanjsko zglasnico za poroko? Rojen je ženin v P. v lit. okraju. — (Drugo vprašanje: na 240. vprašanje (l. 1909) ste odgovorili, da na Kranjskem potrebuje vsak ženin ženitovanjsko zglasnico; ali torej tudi vojaki, orožniki, financarji, učitelji itd.? Dosedaj taki ženini ponavadi niso imeli zglasnic.)

Odgovor:

V prvi vrsti priporočamo zopet, naj se natančno prečita članek v 9. številki »Občinske Uprave« iz l. 1909 na strani 67. — Predvsem je treba imeti pred očmi, da se pri izdajanju ženitovanjskih zglasnic ne gre za politično dovoljenje, ampak za nekako kontrolo, še več pa na podlagi občinskega reda in taksne postave za stalne dohodke občin na Kranjskem. — Občinski zakon za Kranjsko določa v § 28.: 8 na podlagi gubernijske naredbe iz l. 1832, št. 4264, da spada v področje občine izdajati ženitovanjske zglasnice. Ta institucija ženitovanjskih zglasnic obstoji torej za Kranjsko v polnem obsegu in pravomočju, kar je potrdilo notranje ministerstvo z odlokom z dne 9. januarja 1869 št. 140.

Vsled tega bi ne smel biti nikdo izvzet od dolžnosti, pred poroko izkazati se z ženitovanjsko zglasnico, torej tudi ne uradnik verskega zaklada, učitelj itd. Ker velja na Kranjskem institucija ženitovanjskih zglasnic, ne more biti izvzet tudi tak ženin, ki ima za ženitev potrebno dovoljenje svojega višjega oblastva, tako na primer aktiven vojak, orožnik, finančni stražnik itd. — Če — in v koliko obstoji v tem oziru kaka izjema, nam ni znano; mnenja pa smo, da ne obstoji.

Znano nam je nasprotno, da je deželni odbor kranjski v dveh konkretnih slučajih (29. okt. 1900 št. 12674 in 14. okt. 1904 št. 13057) odločil, da »glede ženitovanjske zglasnice in glede občinske takse . . . za uradnike ne obstoji nobena izjema,« — in »da državni uradniki niso oproščeni ženitovanjskega zglasnevanja in plačila dotične takse.« — Res so nam dalje znani slučajji, da duhovščina ni zahtevala ženitovanjskih zglasnic od raznih definitivnih nastavljenec civilnega in vojaškega stanu, vendar pa smatramo to oprostitev kot storjeno zgolj iz uljudnosti.

Preje navedena gubernijalna naredba iz l. 1832 se glasi v odlomku doslovno: Diese (Ehe-) Meldzettel haben . . . zum Zwecke, . . . dem Eherwerb selbst, zur Ausweisung seiner Person und seiner Stellung, im bürgerlichen Leben zu dienen, welche Ausweisung der Seelsorger von jedem Eherwerb verlangen muss . . .« itd. — (Ta [ženitvanjska] zglasnica ima namen, da služi ženinu samemu kot izkaznica glede njegove osebe in stanu v državljanskem življenju, — ktero izkaznico mora dušni pastir zahtevati od vsakega, ki se namerava ženiti.) — Očividno je, da se nanaša omenjena izkaznica (Ausweisung) le na uvodni stavki navedeno ženitovanjsko zglasnico, ne pa na kaka druga dokazila o stanu, n. pr. dekrete itd. — Le tako, če se duhovnik, ki ima izvršiti poroko, postavi na širše stališče in tolmači izraz »izkaznica« v tem smislu, da zahtuje tudi kak drug dokument, si moremo razlagati, da se je tuintam opustilo zahtevati ženitovanjsko zglasnico. — Dokler je pa v veljavi za Kranjsko sedanji občinski zakon, ki postavnim potom uveljavlja ženitvanjske zglasnice in tozadevne občinske takse, in dokler se ne prekliče

večrat navedena gubernijska naredba, je po našem mnenju treba od vsakogar brez razlike zahtevati ženitvanjske zglasnice

Končno pa je to v korist občinam, ker je taksa njihov zakonit dohodek.

103. Gospod J. D. v Č.

Vprašanje:

V tukajšnji občini živi nekdo skupno s svojo izvoljenko. Ker vpliva ta zveza zelo kvano v moralnem oziru na kmetsko ljudstvo, obrnili smo se za odpomoč na c. kr. okrajno glavarstvo v L. — To pa pravi, da ne more ničesar ukreniti. Ima-li občina kako pravno sredstvo, s katerim lahko odpravi gorenji nedostatek?

Odgovor:

Prav tak slučaj, kakor se nahaja med vprašanji in odgovori pod št. 85. v letošnji 7. številki »Občinske Uprave«. Ker se konkubinat v smislu razsodbe upravnega sodišča z dne 6. marca 1889 št. 891 B. 4552 ne more smatrati kot omadeževano življenje, dokler se ne daje ž njim javnega pohujšanja, ki bi bil povod javnemu ogorčenju, — nimate nikakega pravnega sredstva, da bi mogli priti v okom temu nedostatku. Če pa dobite kak povod za izgon, se pa le poslužite svoje pravice. —

104. Gospod A. B. v F.

Vprašanje:

Posestnik R. ima hišo ob deželni cesti in namerava pred svojo hišo zgraditi mali vrtec za cvetice in ga obgraditi z železno ograjo. — Koliko metrov mora odstraniti nameravani vrt od deželne ceste, ki je široka na tem mestu 4¹/₂ metre.

Odgovor:

Nameravana ograja pri vrtu dotičnega posestnika mora biti v smislu § 67. stavbnega reda in § 6. cestno policijskega reda oddaljena od zunanega roba cestnega jarka, to je onega, ki se stika s posestvom, — dva (2) metra. To velja za vse ceste brez razlike, tudi za občinske. Deželne ceste v navedenih zakonih niso posebej navedene iz enostavnega razloga, ker takrat še ni bilo deželnih cest, ko sta bila zakona sklenjena. Kaka olajšava glede manjše razdalje bi se morda dovolila, seveda če bi bila neobhodno potrebna. — Odločevala bi v tem slučaju sporazumno deželni odbor in okrajno glavarstvo. Ampak za to bi bilo treba komisjskega ogleda, kar pa se gotovo ne izplača, ker bi bilo to združeno z večjimi troški.

105. V č. g. J. M. žup. v P.

Vprašanje:

Ali je v Ljubljani pouk o pletarstvu? Koliko časa traja pouk? Koliko stari učenci se sprejemajo? Ali bi se moglo od tu enega sprejeti? Ali bi se mogla dobiti zanj kaka podpora? Ali se sploh dele?

Odgovor:

Kolikor je nam znano, v Ljubljani ni javnega pouka v pletarstvu. Edina pletarska šola je v Radoljici; pogoji za vsprejem pa nam niso znani, zato je najbolje, če se obrnete naravnost na vodstvo šole. Pletarski tečajji so tudi v Smartnem pod Šmarnogoro, v Dolu in v Dolskem.

Vodstvo državnih pletarskih tečajev za osrednje Kranjsko je subvencionirano z manjšim prispevkom za pisarno od dežele, ki je dala tudi 600 K brezobrestnega posojila. Svetovali bi Vam še, da se obrnete morda na c. kr. strokovnega učitelja Josipa Barana v Ljubljani, Stari trg 34.

106. V č. g. J. M. žup. v P.

Vprašanje:

Ako bi za ljudsko šolo ne bilo primerne stavbišča v občini, tik zraven pa bi bil pripraven prostor, samo da

pripada drugi občini: ali bi se mogel za šolo potreben prostor zakonito, po deželnem zboru odpisati? Ali bi moral dati dovoljenje tudi občinski odbor občine, iz katere bi se izločil stavbeni prostor za šolo? Ali je sploh odpis moč?

Odgovor:

Ne vemo, na kakšen odpis mislite, da bi ga izvršil deželni zbor. Deželnega zakona je treba, če se namerava deliti občina v dve novi samostojni občini. V Vašem slučaju se gre menda za neko posamezno parcelo, ki ne leži v Vaši občini, ampak v sosednji, ki pa bi jo Vi radi pridobili za prostor šolske stavbe. Vsaj tako smo mi razumeli Vaše vprašanje. — Tu nastane sedaj vprašanje: čegav je dotični svet, ki bi ga morala seveda Vaša občina odkupiti? — Če je last sosedne občine, potem mora sklepati glede odprodaje občinski odbor in je dalje treba odobrenja deželnega odbora. Če pa je svet zasebna last, potem dovoljenja ni treba. — Če se gre ob enem za ekskorporacijo iz ene občine ter inkorporacijo v drugo, odločujejo politična oblastva sporazumno z deželnimi in s finančnim ravnateljstvom. Na predpise šolskih oblastev se nismo zirali. Sicer pa Vaše vprašanje ni prav jasno. Pri vsem pa ne uvidimo, zakaj bi ne mogla stati Vaša šola v drugi občini, ker zakon tega ne brani. Ali bi sosednja občina ne bila morebiti vsolana v Vašo šolo? — Končno odločitev imajo seveda šolska oblastva.

107. Županstvo Sv. V. p. V.

Vprašanje:

Županstvo v R. zahteva za nekega našega (?) oženjenega občana z otroki, — ki je sedaj ubožal, podporo za vsaki dan 2 K. — Ta je sicer ondi rojen, a njegov umrli oče je baje še pristojen v našo občino, ker ni pridobil domovinstva v R. — kako nam je postopati, da se izognemo plačilu 2 K na dan, kar bi bilo za nas preobčutno? Ali naj pokličemo obubožano družino v našo občino, kjer bo gotovo manj stroškov?

Odgovor:

Če so dani pogoji, ki jih določa § 24. ubožnega zakona (za Kranjsko) z dne 28. avgusta 1883 dež. zak. št. 17 (Pfeiferjeva zbirka III. del), potem lahko zahtevate, da se prepelje dotična družina v Vašo občino, ako ste uverjeni, da bode njihova oskrba za vas cenejša.

Vendar pa bi morali vi dognati in sicer kar najhitreje, če je dotičnik z mladoletnimi otroci vred morda priposestvoval domovinstvo v R. vsled 10letnega bivanja, predno je začel dobivati javno ubožno podporo. — Če je bival potem, ko je postal polnoleten v občini R. 10 let od leta 1891 nadalje in predno je zapadel ubožni oskrbi, potem se ta občina v smislu domovinskega zakona iz l. 1896. ne bo mogla upirati njegovemu sprejemu v svojo domovinsko zvezo. — Očetova pristojnost ne pride v poštev, ker se mora domnevati, da je mož gotovo že kot polnoleten bival 10 let v R. — Vedeti morate, da imate Vi (občina) pravico uveljavljati njegovo domovinstvo v R. 5 let.

Sicer pa smo na vprašanja glede domovinstva v zadnjem času že toliko odgovarjali, da se nam zde enaka pojasnila v sličnih slučajih docela odveč.

108. Županstvo St. V. p. V.

Vprašanje:

Lovščino v katastr. obč. St. V., L. in N., ki spadajo vse k politični občini St. V., je dobivala dosedaj od pamtiveka občina St. V. — Sedaj pa sta vložila prošnjo gospodarski odsek iz V. in K. M., graščak iz L., ki imata svoje planine na N., — da bi se njihovo zemljišče izločilo na N. glede lovščine, tako da bi oddajali oni lov v svojo korist v zakup. Okrajno glavarstvo vpraša županstvo, ima-li kaj ugovarjati proti izločitvi lova. — Kaj naj županstvo ukrene: ali naj ugovarja in na kateri podlagi?

Odgovor:

Kakor sodimo po vašem vprašanju, vaša občina ni pri volji prepustiti lova. — Naravno in tudi docela upravičeno! Ker je dobivala občina lovščino — kakor pravite »od pamtiveka«, je gotovo brez ozira na določbe lovskih zakonov — to pravico že priposestvovala.

Občina (županstvo) naj ugovarja proti izločitvi lova na vsak način in sicer glede zahteve gospodarskega odseka v V. kakor tudi glede zahteve grajščaka K. M. Vendar bode glede slednjega merodajno določilo § 5 cesarskega (lovskega) patenta z dne 7. marca 1849 in § 2 deželnega zakona z dne 27. septembra 1887 dež. zak. št. 27, in mu bo morda priznana pravica lastnega lova, če obsega strnjeno lovišče najmanj 115 ha = 200 oral in če se ne bo upoštevala služnostna pravica. Drugače pa utegne biti z zahtevo gospodarskega odseka. — Neka razsodba poljedeljskega ministerstva, ki se bi dala kot na tak slučaj se nanašajoča smiselno tolmačiti, pravi namreč, da se pod izrazom »občina« ne razume davčna (katastralna), ampak krajevna (politična) občina, torej se more oddati lov v zakup ne po katastralnih, ampak le po krajevnih občinah nerazdelno. (Razsodba 31./7. 1887, št. 10459, Budw. 5119, 5252, 5596). — Po našem prepričanju ima gospodarski odsek ravnotako malo pravice do lova, kot davčna občina oziroma kaka podobčina. — Zanimala bi nas končna odločba političnega oblastva. Pošljite nam odlok, ko ga prejmete.

109. Gospod V. B. v Ot. (Gor.)

Vprašanje:

Tukajšno »K. slov. izobraževalno društvo« namerava prirediti običajno javno ljudsko veselico v sosednji župniji O. na Kranjskem. Jeli to dopustno? Ali —, komu in kako (kolkovano?) naj se naznani ta prireditev?

Odgovor:

Zakon o shodnem pravu (društveni oz. zborovalni zakon) z dne 15. novembra 1867 drž. zak. št. 135 določa v § 2, da mora vsak, kdor namerava prirediti splošno pristopen shod (torej tudi veselico), naznaniti prireditev najmanj tri dni popred oblastvu in navesti namen, kraj in čas, — to je predložiti mora program. V vašem slučaju je oblastvo c. kr. okrajno glavarstvo v Kr., kamor spada kraj prireditve O.

Vlogo je treba kolkovati z znamko 2 K, priloge 30 h. — Prirediti se sme veselica tudi v sosednji župniji; zakon ne dela tu nikakih ovir, — to tudi takrat, če leži kraj prireditve v sosednji deželi.

110. Županstvo v God.

Vprašanje:

Zgraditi nameravamo novo šolo. Da se stroški zmanjšajo, namerava skleniti občinski odbor na tlako, n. pr. za napravo kamenja, peska in dobavo stavbnega lesa. — Ali se sme skleniti tlaka in ali je treba za sklep višje potrditve? Kako nam je sploh pri tem postopati?

Odgovor:

Tlako lahko sklene občinski odbor na podlagi § 80 občinskega reda. Sklep je treba pravilno razglasiti in naznaniti prizivni rok 14 dni. Šele o morebitnih pritožbah ima odločevati deželni odbor, sicer za tlako ni treba druge odobritve. Tlaka se lahko opravlja po namestnikih, ali pa odkupi, slednje na vsak način po razmerju predpisanih davkov. Tudi višino odkupa določi občinski odbor. —

111. Županstvo v God.

Vprašanje:

Kdo mora popravljati zid, s katerim je ograjeno pokopališče? — Županstvo ali cerkev? Pokopališče je cerkveno. —

O d g o v o r :

Glede zgraditve novih in razširjenja starih pokopališč nalaga zakon z dne 30. aprila 1870 drž. zak. št. 68 (§ 3.) dolžnost političnim in ne cerkvenim občinam; logično je torej — in naravna posledica —, da mora skrbeti občina tudi za vzdrževanje. Ker pa spadajo take zadeve pod kompetenco političnih oblastev, je najbolje, da se obrnete na okrajno glavarstvo, da odloči sporazumno s knezoškofijskim ordinarijatom.

112. Ž u p a n s t v o v G o d.

V p r a š a n j e :

Občinski odbor je sklenil napraviti samoslovenske krajepisne deske, mesto dosedanjih dvojezičnih. — Ali je to dopustno?

O d g o v o r :

Dosedaj velja za Kranjsko še vedno naredba c. kr. deželne vlade z dne 18. oktobra 1892 št. 2092, ki določa dvojezične napise. Na podlagi te naredbe ima okrajno glavarstvo priliko, da razveljavi sklep občinskega odbora. Kakor razvidite iz članka v 18. številu »Občinske Uprave« iz leta 1909 je deželni odbor storil na podlagi deželnozbornskega sklepa v VIII. seji dne 16. jan. 1909 korak, da se omenjena naredba razveljavi.

Rešitve seveda — z ozirom na tendenco naše vlade — do sedaj še ni nobene. — Vprašamo vas pa: ali je kak gospodar v Vaši občini, ki bo pustil na svojem poslopju ali svetu pribiti dvojezični napis? — Mi bi odločno zahtevali le samoslovenski, dvojezičnega pa bi ne dopustili. — Veliko je število občin na Kranjskem, ki že imajo samoslovenske napise, zakaj bi jih ne imeli tudi vi?

113. Ž u p a n s t v o v G o d.

V p r a š a n j e :

Meseca septembra 1909 so gnali mesarji oziroma njihovi uslužbenci iz J. več živine, ki je ušla na polje in delala škodo. Županstvo je dalo ceniti škodo, ki je cenjena na 50 kron. Ker pa je en oškodovanec obenem občinski svetovalec in zapriseženi cenilec, je škodo cenil župan, ki je tudi zaprisežen. Ker pa ima občina le 2 svetovalca, odstopilo je županstvo stvar okrajnemu glavarstvu, da v zadevi postopa. Klicane so bile večkrat priče in vsi prizadeti. — Poslujoči uradnik pa je mesarje oprostil, češ da gospodarji niso dolžni povrniti škode, ampak bi to morali storiti gonjači, proti tem pa je kazensko postopanje zastarelo. Okvarjeni so zahtevali razsodbo, uradnik pa jih je nahrulil, češ da je ne izda in da nimajo pravice do pritožbe. Prosimo pojasnila:

Ali je bilo to postopanje c. kr. okrajnega glavarstva pravilno? Ali so za škodo odgovorni res le gonjači in pastirji? Ali na ta način ne dobe oškodovanci povrnjene škode? Ali je mogoča pritožba, v kolikem času in kam? Ali je mogoča civilna tožba in ali je upati na uspeh? Kdo bo plačal pričam pot?

O d g o v o r :

Z ozirom na obširnost vprašanja, bomo odgovarjali le omejenemu prostoru primerno.

Prvo napako je storilo županstvo, ker ni postopalo tako, kot določa zakon o obrambi poljščine (postava z dne 17. jan. 1875 dež. zak. št. 8) v § 30., ki prisoja pravico kaznovanja županu, oziroma občinskemu kazenskem senatu. Drugo napako pa je storilo okrajno glavarstvo, ker ni vrnilo spisov županstvu in ga napotilo k pravilnemu postopanju. — Škoda je bila pravilno cenjena, kar pa sme izreči občinski kazenski senat brez ozira na osebe, ker zakon ne določa nikakih izjem glede kaznovanja samega.

Kaznovanje je sedaj — po preteku več kot 3 mesecev itak vsled zastaranja nemogoče, pač pa se da doseči civilno pravnim potom odškodnina za pokvarbo, —

vsaj mi smo tega mnenja; ampak svetujemo vam, da se obrnete za natančnejši nasvet na kakega sodnega funkcionarja. —

Izpodbijati se mora na vsak način izrek političnega uradnika, da gospodar ni dolžan povrniti škode, ker nasprotuje to določbam § 15. preje omenjene postave in pa § 1315 občega državlanskega zakonika.

Prečitajte natančno omenjeni § 15!

Brez dvoma bi bilo moralo izdati okrajno glavarstvo p i s m e n o razsodbo, ker sicer stranka ne ve, pri čem da je.

Ravnótako pa je jasno tudi lajiku, da oškodovanec mora dobiti odškodnino za povzročeno škodo. — Pritožba pač ni mogoča, ampak civilno-pravna pot je prizadetim strankam vedno odprta. Za uspeh vam seveda ne moremo jamčiti, ker ne vemo za vse momente, ki pridejo v poštev: izjave prič itd.

Zahteva za odškodnino spada itak na civilno-pravno pot, ker presega zahtevani zvesek 30 K, do katere višine jo ima pravico odmerjati župan. Za bodoče opozarjamo, da se mora v enakih slučajih izreči odškodnina obenem s kaznijo.

Kdo bo plačal priče, ki so šle na okrajno glavarstvo? — Menimo, da vsekakor oni, ki je to povzročil ali zakrivil. Ali niso zahtevale potnine? In kaj se jim je odgovorilo? — V tem oziru vam res ne moremo dati preciznega odgovora.

114. Ž u p a n s t v o o b č. Z. (d. o.)

V p r a š a n j e :

Naša občina je glasom zemljiške knjige lastnica manjše parcele, ki pa jo nemoteno rabi F. O. že 15 let. Prilastil si je to parcelo že njegov oče; županstvo je šele sedaj na podlagi zemljknižne mape dognalo, da je zemljišče občinska last.

Kako naj postopamo: ali damo lahko F. O. svet v najem proti letni najemnini?

O d g o v o r :

Občinski odbor naj sklepa, kako naj se porablja dotični svet, ker po § 31. občinskega reda le-ta odločuje, kaj se ima zgoditi z osnovno (glavinsko) imovino občine. F. O. nima nikake lastninske pravice do te parcele in te pravice tudi uveljavljati ne more, ker še ni potekla doba za priposestvanje. Lahko se mu da dotični svet v najem proti letni najemnini, vendar pa bi bilo priporočati, da se zgodi proti primerni pismeni pogodbi, oziroma v obliki reverza, kjer naj bi bilo izraženo, da nima pravice lastiti si dotično zemljišče.

115. O b č i n s k i u r a d I m. (Š t.)

V p r a š a n j e :

Neki posestnik se pritožuje, da je postavil sosed pred dvema leti svinjak tik njegove meje — tako, da je bila strešna kap po meji. Vsled slabega temelja se je stavba zadnji čas nagnila na zemljišče in sedaj bije kap deloma preko meje po pritožnikovem svetu.

Lastnik svinjskega hleva kot »kritik« (mislite najbrž »nasprotnik«) občinskega urada (ali župana ali odbora?) — ni hotel nobene komisije, predno je začel stavbo. — Kdo je kompetenten pritožnik (— vi pravite »tožnik«): občina ali tožnik (to je lastnik oškodovanega sveta), in katero je kompetentno oblastvo (da razsoja, kaj ne?): politično ali sodno? Kteri pričetek je najprimernejši, in ali so merodajni le državni zakoni, ali deželni?

O d g o v o r :

V tem slučaju prečitajte določila stavbnega reda za Štajersko z dne 9. svečana 1857 deželno-vladnega lista št. 5, ki ga pa mi nimamo pri rokah. — Na vsak način spada zadeva v samostojen delokrog občine po § 24.,

točka 9, občinskega reda za Štajersko. Županstvo naj torej pozove dotičnika, da odpravi nedostatek, o morebitni pritožbi proti ukazu županstva pa naj sklepa občinski odbor. — V ostalem so merodajna določila § 31. občinskega reda za Štajersko.

Seveda — če ni pridobil dotičnik stavbnega dovoljenja za stavbo svinjaka v smislu stavbnega reda, mora po ukazu svinjak podreti, če ne dobi dovoljenja za to stavbo naknadno.

Kakor se nam zdi, se v tem slučaju ne gre toliko za stavbni red oziroma izvrševanje stavbne policije, ampak za motenje posesti. To bi pa morali vi ali sami presoditi, ali pa se točneje izraziti. V zadnjem slučaju spada zadeva pred redno sodišče, zato je treba Vam — oziroma onemu, ki se čuti prizadetega, iskati pravne pomoči v zasebnih zadevah pri kakem odvetniku, ali pa pri sodišču. — To ne spada v okvir našega lista, ki naj daje pojasnila le v rečeh, ki se tičejo j a v n e u p r a v e,

116. Občinski urad Im. (Š t.)

Vprašanje:

(Predopazka. — To vprašanje smo prikrojili kolikor mogoče kratko, sicer nam edino zavzame tretjino lista). Naša občina je vsolana v P. — Pred 18 leti se je zidala nova šola; občina P. je pa samovoljno spremenila zgornji del stare šole v ubožnico in izolirnico, ker je bil vedno kdo iz občine P. načelnik kraj. šol. sveta. Naša občina se je zaman trudila to preprečiti; davki, zavarovalnina in popravila pa so se plačevala vedno iz blagajne krajnega šolskega sveta. — Vsled spremenjenih razmer je okrajni šolski svet sedaj dovolil, da se proda stara šola, če se sporazumejo sosednje občine. Tukajšni občinski odbor se je izrekel enoglasno za to. — Nato je cerkveno predstojništvo v P. ponudilo za zgornji del 650 K, če se prepiše nanj lastninska pravica. Spodnji del je rabil vedno organist oziroma cerkvenik in bi tako ostalo tudi za naprej. Tukajšni obč. odbor je ponudbo odobril, oni v P. pa ne, češ da kupi sam in nudi 10 K več. Pogoji pa so za našo občino in za župnijo P. nesprejemljivi. — Kako naj se doseže sporazumljenje? Kdo naj odločuje z glasovanjem: le občinski odbori vsolanih občin ali vsolani davkoplačevalci? Ali sme krajni šolski svet povabiti davkoplačevalce vsolanih občin k glasovanju?

Odgovor:

Mi bi prekoračili meje delokroga, ki je začrtan našemu listu, če bi se hoteli spuščati v meritorno rešitev vašega, za nas mnogo preobširnega vprašanja. Napisati bi se dala razprava, ki bi zavzela vseh 8 strani. Tem manj pa smo v stanu zavzeti kako določeno stališče, ker imate že odlok c. kr. okrajnega šolskega sveta, ki bi ga mi morali pač poznati, ker ne moremo menitič tebičič posegati v njegov delokrog, kajti v spornih zadevah se mnenja vedno križajo. — Naše mnenje je: ker imate že dovoljenje, da smete prodati staro šolsko stavbo, in sta — kakor povzamemo iz Vašega dopisa — za prodajo oba občinska odbora, napravi naj se javna dražba in šolo naj dobi najvišji ponudnik. Kdor ima interes na stavbi, jo bo gotovo tudi kupil. — Če sta v principu oba obč. odbora za prodajo in je izdano za to tudi že dovoljenje šolskega oblastva, menimo, da je nadaljno glasovanje odveč. Čudimo se, zakaj bi nadaljni sporazum ne bil mogoč. — Svetujemo Vam le še, naj se izvoli poseben odbor po določenem sorazmerju glasov, ki naj se posvetuje; morda bi kazalo, da se odpošlje posebna deputacija k okrajnemu šolskemu svetu, ki naj deluje na dosego sporazumljenja.

117. Občinski urad Im. (Š t.)

Vprašanje:

Neki posestnik ima tu vinograd, ki obstoji že od pamtiveka, ni pa še vpisan v katastru kot tak, ampak kot

gozd. Dokler je rodila stara trta, so znosili grozdje domov v klet in se za vozno pot nikdo ni brigal. Leta 1897. je moral trto na novo zasaditi, in takrat je bilo neizogibno treba gnoj navazati. Zato je naprosil nekega sosedu, da mu je dovolil svojo vozno pot, po kateri je vozil gnoj več let. Ta sosed pa mu je pred nekaj leti (1905) to pot odpovedal, zato je naprosil drugega sosedu, a tudi ta mu je zadnji čas odpovedal svojo pot. — Ali more dotični posestnik pridobiti pot kot služnost najboljše za trajno dobo ali vsaj za čas od 1. novembra do 31. marca in sicer proti sodno določeni odškodnini? Ni misliti, da bi se pogodila mirnim potom. V nasprotnem slučaju bi moral opustiti s težkim trudom preurejeni vinograd.

Odgovori:

V tej zadevi so edino merodajna določila zakona o dovoljevanju zasilnih poti z dne 7. julija 1896 drž. zak. št. 140. — Vse, kar Vam moremo svetovati — je, naj se obrne prizadeti na pristojno sodišče, ki je v takih slučajih edino kompetentno odločevati. — Servituta (služnost) ni pridobljena vsled priposestevovanja, ker dotičnik zasebne poti po sosednem svetu še ni rabil nemoteno 30 let, nasprotno mu je sosed v posameznem slučaju to dovolil, — torej se ne more sklicevati na kako že pridobljeno pravico.

Ta zadeva je popolnoma zasebno-pravne ga značaja, — v takih stvareh pa se ne moremo spuščati v meritum, zato priporočamo, naj bi vendarle v takih slučajih iskal vsak pravno pomoč v kaki odvetniški pisarni ali pa naravnost pri sodišču.

Gospodarstvo.

Iz seje občinskega odbora v Spodnji Šiški, dne 26. svečana t. l.

Občinski računi za leto 1909 in občinski inventar se soglasno odobre.

Obenem se izreče županu gosp. Antonu Pogačniku soglasna zahvala za izvrstno vodstvo občinskih računov ter za sestavo občinskega inventarja.

(Op. ured. — Mi bi želeli, da dobimo od vseh naših občin enake izjave. — Župani — na delo!)

Odpirajte vehe pri polnih vinskih sodih! Sedaj se bodo začele kleti razgrevati in ž njim se bo začelo razgrevati tudi vino, ki se nahaja v njih. Gorko vino pa se razširi in zato potrebuje več prostora. Tekočine pa se ne dajo stiskati.

Zato moramo biti previdni, da nam razgreto vino soda ne raznese. Zato mu ne smemo v tem času vehe tako trdno pritrditi, kakor delamo to v drugih časih, marveč se mora ž njo samo na rahlo zataktniti vehino luknjo.

V slučaju, da se vino razširi, dvigne veho in gre skozi luknjo ven, soda pa ne pokvari.

»Kmetov prijatelj«.

Ali je potrebno zavarovanje proti požaru? Brezdvomno za vsakogar! Koliko nesreč po ognju se zgodi po naši domovini tako pogostokrat! In kako malo škode se pokrije z zavarovalnino, ker ljudstvo ne vidi, da se tistih par kronic, ki

jih plača za premije, povrne včasih stoinstokrat. Seveda tudi drugod ni mnogo bolje. Čujmo, koliko škode je trpelo ljudstvo leta 1909. na Hrvatskem: skoro dva milijona kron, kajti le tretjina zgorelih poslopij je bila zavarovana. Požarov je bilo 1137. — V plamenu je našlo smrt 9 oseb, 33 je bilo ranjenih, 1488 pa sicer na premoženju oškodovanih.

Zgorelo je 963 poslopij, poškodovanih je bilo 309. Vsa škoda znaša 3,098.328 kron, ki je bila pokrita z zavarovalnino le v višini 1,254.230 kron, torej malo nad tretjino.

Iz tega se razvidi, da je zavarovanje proti požaru res potrebno.

„Slovensko planinsko društvo“ je imelo dne 13. aprila t. l. svoj redni občni zbor. — Iz poročila posnamemo: Preteklo leto je bilo leto nesreče, skrbi, truda in ogromnih izdatkov. Porušen je bil »Aljažev dom« v Vratih pod Triglavom. Ta katastrofa bi bila skoro uničila »Slov. plan. dr.«, da ni dobilo podpor, med temi tudi 6000 K od deželnega odbora kranjskega.

Koncem leta 1909 je imelo društvo 3102 članov in sicer osrednje društvo 976, podružnice pa 2126. — Podružnic je 20. — Odborovih sej je bilo 51, dopisov in vlog se je rešilo 1021. — Mnogo se je storilo za preureditev planinskih koč, ki nudijo sedaj vso udobnost; popravila so se pota itd. Posebno pozornost je obračal odbor svojemu, krasno opremljenemu glasilu »Planinski Vestnik«. Denarni promet izkazuje: dohodkov 117.691 K 84 v, troškov pa 115.919 K 60 v. — Dolga ima društvo 50.488 K 30 v; čistega imetja nasproti pa 65.928 K 86 v. Letni prebitek v blagajni znaša 1772 K 24 v. Proračun za leto 1910 znaša 34.205 K 27 v in izkazuje primanjkljaj 14.604 K 17 v.

Vsem Slovencem simpatično društvo zasluži za svoje delovanje v korist slovenske domovine vso podporo.

Razne vesti.

Kako drago je življenje v Ameriki? Nekaj za naše izseljence! Iz statistike poljedeljskega oddelka ameriških Zedinjenih držav je razvidno sledeče: na dan se rabi za hrano in stanovanje na južnem delu držav eden do dva in pol dolarja, na daljnem zahodu tri do tri in pol dolarja, na vzhodu štiri do pet dolarjev. V New-Yorku in drugih večjih mestih je težko dobiti dostojno sobo s hrano izpod 5 dolarjev na dan. Sedaj pa pomislite, da je ameriški dolar vreden približno 5 kron našega denarja! — Življenje je v Ameriki povsod znatno dražje kot v Evropi, delati se mora tudi in trpeti in tisti zaslužek ponavadi ni v nikakr primeri s porabo človeških moči. — Čemu torej silite v Ameriko?

Prebivalstvo velikih mest nekdanj in sedaj. V začetku prošlega stoletja ni bilo v Evropi več kot

20 mest, ki so imela okoli 100.000 prebivalcev, danes je takih mest nad 160. London je imel leta 1861. milijon prebivalcev, danes je število njegovih prebivalcev naraslo nad sedem milijonov. Število prebivalstva v Parizu se je dvignilo v teku prejšnjega stoletja od pol milijona na tri milijone, v Bruselju od 66.000 na 623.000, v Berlinu od 172.000 na 2.500.000, na Dunaju od 231.000 na dva milijona, v Madridu od 100.000 na pol milijona. Te številke izgledajo še bolj neobičajne, če jih primerjamo s številom prebivalstva glavnih mest v starem veku. Tako je imel Rim za vlade cesarja Avgusta — v času Kristusovega rojstva — nad milijon duš, Kartagina tri stoletja pred tem 700.000 in Aleksandrija 700.000. V srednjem veku imelo je mesto Milan za časa kralja Filipa Lepega 200.000, kakor Pariz. London pa je imel leta 1377. samo 30.000 ljudi.

Kjiževnost in umetnost.

Kranjska v podobah. Pod naslovom „Lepa naša domovina“ je pričel izdajati znani izvrstni slikar slovenski g. Srečko Magolič v Ljubljani serijo podob v barvotisku o Kranjski z opisom v slovenskem, nemškem, češkem in italijanskem jeziku. Prvi zvezek obsega res prekrasne slike v barvah: Ljubljana (S. Magolič ml.), Kamniške planine (S. Magolič st.), Bled (S. Magolič st.), Vintgar (L. Grile), Bohinjsko jezero (S. Magolič st.), Belopeška jezera (L. Grile), Postojna (S. Magolič st.), Predjamski grad (S. Magolič st.). Slike so reprodukcije krasnih slik, ki so jih izdelali priznani čopiči Magoličev in L. Grileca. Z ozirom na vse to je cena zvezku 1 K 50 vinarjev, po pošti 10 vin. več prodajalcem 20 odstotkov popusta, res silno nizka. Priporočamo to izdajo vsem, ki ljubijo lepoto naše domovine, da jo imajo vsi v svojih domovih. Lahko se iz zvezka stavijo tudi lepe slike na steno posamezno ali po več skupaj. Posebno naj bi tudi nobeno društvo ne pogrešalo te izdaje, ker povzdiguje domovinsko ljubav, ta izdaja naj bi bila povsod, kjer se zbirajo in stanejejo Slovenci. Tudi našim županom jo najtopleje priporočamo v naročbo ter širjenje med občani. Naroča se pri Srečko Magoliču v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9.

Listnica uredništva: G. dopisniku v Č. V polemike se mi pod nobenim pogojem ne moremo spuščati, ker ne spadajo v strokoven list. — Da „dnevni novičar“ v dotičnem dnevniku ni pohrustal vse učenosti, in pa da o avtonomiji občin spleh pojma nima to je razvidno itak iz notice same. Bodite le potolaženi! Je pač tako, da moramo imeti na svetu tudi ljudi, ki ubijajo in ki jim ni resna še tako resna stvar.

Kaj vse spada med dolžnosti izvršujočega organa kraje vne policije, to mora vedeti vsak župan, od dnevnega časopisja pa tega ni zahtevati. — S tem je stvar za nas končana.